

ماهنامه فاخته

اولین ماهنامه الکترونیک تخصصی دامپزشکی کشور

سال اول، شماره پنجم، فروردین ماه ۱۴۰۲

Fakhteh Monthly

The first specialized electronic monthly veterinary medicine of the country

First year, fifth issue, April 1402

نظام آموزشی دامپزشکی؛ مُتکی بر کمیّت بیگانه با نیازها

علیرضا کیهان پور

از باغ دلگشا تا تقاطع خیابان آزادی و دکتر قریب تهران

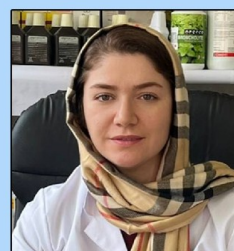
دکتر سیدمهدی قمصری

هیچ نیازی برای ایجاد دانشکده دامپزشکی احساس نمی شود

دکتر رضا بهمنش

دانشکده های دامپزشکی و توسعه و بازنگری برنامه های آموزشی

دکتر ملیسا پوردنیا

دامپزشکی و اعتبار آن در جامعه

- ۱..... سرمقاله
- ۲..... ضرورت شناخت آناتومی برنامه ریزان آموزش رشته تحصیلی دامپزشکی و پیرا دامپزشکی
- ۴..... هیچ نیازی برای ایجاد دانشکده دامپزشکی احساس نمی شود
- ۶..... گفتگوی ماه؛ با سرپرست دانشکده دامپزشکی واحد گرمسار
- ۹..... دامپزشکی علم وسیعی است که می توان به جایگاهش در جامعه اعتبار بخشید
- ۱۱..... مشاهیر دامپزشکی ایران؛ استاد احمد شیمی
- ۱۳..... نظام آموزشی دامپزشکی؛ مَتکی بر کمیّت، بیگانه با نیازها
- ۱۴..... دانشکده های دامپزشکی، مسئول بازنگری برنامه های آموزشی دامپزشکی هستند
- ۱۷..... نقدی بر آموزش های نظام دامپزشکی

ماهنامه تخصصی فاخته

(دامپزشکی و صنایع وابسته)

سال اول / شماره پنجم / فروردین ماه ۱۴۰۲

سر دبیر: دکتر هادی زارعی

اعضای شورای سیاستگذاری: (به ترتیب حروف الفبا)

دکتر ایمان معماریان، دکتر بهروز کبیری، دکتر پیام محبی، دکتر جواد اعلی، دکتر رضا بهمنش، دکتر سیدمصطفی پیغمبری، دکتر سیما همتیان، دکتر شهریار رؤفت، مهندس سید علی طوسی، علیرضا کیهان پور، دکتر فرخ رضا کبیر، دکتر کامران شماعی، دکتر کامیار محمدزاده، دکتر محمد طیبی، دکتر ملیسا پوردنیا، دکتر مهرداد تشکری، دکتر میرجلال سید رسولی، دکتر ناصر مرگان ازغدی، محسن زاهدی فرد

وب سایت:

<https://FakhtehNews.ir>

ایمیل:

info@FakhtehNews.ir

تلفن:

۰۹۰۵۵۲۰۴۶۳۸

پیامک (SMS):

۳۰۰۰۳۳۰۰۸۸۷۷۶۶

مطالب مندرج در این نشریه، الزاما نظرات ماهنامه نبوده و به عنوان دیدگاه این رسانه محسوب نمی شود؛ لذا از خوانندگان عزیز این ماهنامه درخواست می شود در صورتی که نسبت به هریک از مطالب منتشر شده در این شماره، نقد و نظری دارند از طریق راه های ارتباطی نشریه منتقل کنند تا در شماره بعد منعکس شود.

نظام آموزشی دامپزشکی؛
مُتکی بر کمیت، بیگانه با نیازها

دکتر هادی زارعی
سردبیر

یادداشت سردبیر؛

نظام آموزشی دامپزشکی؛ متکی بر کمیّت،

بیگانه با نیازها

کار گرفته و از شرق تا غرب و از شمال تا جنوب، سودای افزایش این مراکز به امید دریافت منابع مالی بیشتر را در سر دارند.

این ها در حالی صورت می گیرد که جز عده اندکی و انگشت شمار از این تعداد دانش آموختگان که امکان جذب در بخش دولتی را دارند سایر افراد بایستی در بخش خصوصی به عنوان، کلینیسین، مسئول فنی بهداشتی و ... به فعالیت ادامه دهند که اشتغال در هر کدام اینها و دوام در آن حوزه نیز نظیر گذر از هفت خان رستم هست. موانعی نظیر عدم اجرای صحیح ماده ۱۹، برخی از برخوردهای غیرمنطقی کارفرمایان با مسئولین فنی بهداشتی، موانع فعالیت کلینیک ها در فضاهای غیرتجاری، عدم ابلاغ به موقع و متناسب با تورم تعرفه های بخش درمانی و ... تنها بخشی از مشکلات زیاد این گروه از دانش آموختگان است که در این مجال، فرصت پرداختن به آن ها نیست.

بنا به آنچه عنوان شد، به نظر می رسد با علم به محدودیت جذب در بخش دولتی، لازم است برنامه ریزان و متولیان بخش، ابتدا مشکلات را در حوزه اشتغال حل کنند تا زمینه برای فعالیت دامپزشکان و سایر رده ها فراهم شود و بعد به فکر افزایش تعداد دانشکده ها و به طبع، دانش آموختگان این مقاطع و رشته ها باشند. اینکه هر کدام از بخش های آموزشی، پژوهشی و اجرایی هر کدام ساز خود را جدا کوک کنند، آتشی خواهد شد که دود آن به چشم دانش آموختگان خواهد رفت و امیدهای خانواده های آنان را پس از صرف هزینه و سال ها انتظار به باد خواهد داد.

نتیجه چنین رویه ای و تاکید بر استمرار آن همان می شود که هست؛ نظام آموزشی بیگانه با نیازهای جامعه و متکی بر کمیّت تعداد دانشکده ها و دانش آموختگان!

نظام آموزشی هر کشور، به عنوان تربیت کننده نیروی انسانی و تامین کننده منابع انسانی متخصص در زمینه های مختلف، نقش حائز اهمیتی در توسعه جوامع ایفا می کند و هرچه دانش و مهارت این عده در حوزه تخصصی خود بیشتر و بروزتر باشد می توان امید داشت که روزه های بیشتری از پیشرفت روی آن ملت گشوده شود.

آنچه که علاوه بر دانش این قشر از دانش آموختگان نقش بسیار مهمی دارد، تامین امنیت روانی و معیشت این گروه است که بایستی به عنوان یک ضرورت از سوی دولت ها به آن نگریده شود چرا که عدم توجه به این دغدغه ها و مطالبات مهم می تواند علیرغم صرف هزینه های زیاد برای تحصیل ایشان، نتایج زیان باری را برای کشور به ارمغان بیاورد.

عدم دلبستگی به رشته تحصیلی، تلاش در جهت فعالیت در زمینه ای غیر از آنچه در دانشگاه آموخته شده، سودای مهاجرت، ایجاد نارضایتی و تسری آن به سایر دانش آموختگان، سرخوردگی و ایجاد مشکلات اجتماعی و ... تنها بخشی از نتایجی است که ممکن است در اثر عدم توجه به خواسته های دانش آموختگان از جمله ایجاد اشغال آنان، پدیدار شود.

رشته دامپزشکی و دانشجویان آن به ویژه در مقاطع دکتری از این حیث مستثنی نبوده و بررسی ها حکایت از آن دارد که متولیان امر، صرفاً مسیر افزایش کمیّت این مراکز را در پیش گرفته اند بدون توجه به ابعاد خطرناک و فاجعه بار عدم تامین شغل برای دانش آموختگان آن. در این بین، بخش غیردولتی، به سبب وابستگی به شهریه دانشجو و بخش دولتی به جهت کسب اعتبار بیشتر از این رشته و مقاطع تکمیلی آن، تمام تلاش خود را برای ایجاد شعبات مختلف دانشکده های دامپزشکی و تحصیلات در مقطع دکتری آن به

علیرضا کیهان پور

ضرورت شناخت آناتومی، ژنوتیپ و فنوتیپ برنامه ریزان آموزش رشته

تحصیلی دامپزشکی و پیرا دامپزشکی

از باغ دلگشا تا تقاطع خیابان آزادی و دکتر قریب تهران

گسترش بی رویه آموزشده ها و دانشکده های دامپزشکی در دانشگاه های دولتی، آزاد و پردیس های درآمد زای وابسته و آنگاه دانش آموختگان این رشته و پیرا دامپزشکان به نظر موجب فدا شدن کیفیت برای آمار سازی و کمیت شده و تعداد بالای این قشر که دانش آموخته بوده و به امید کار و خدمت متحمل سختی ها و مشقات تحصیلی و ... شده و روز ها را به شب رسانده و در طلوع صبحگاهان دیگر در خوف و رجاء و خدمت به میهن و مردم و سرمایه های دام، طیور و... در اقصی نقاط کشور بوده و هستند به مانند دانش آموختگان برخی رشته های دیگر دغدغه برنامه ریزان نیست اما سازمان نظام دامپزشکی با اخذ تجارب ارزنده سازمان های نظام مهندسی ساختمان، نظام پزشکی در این راستا وظیفه بس خطیری برای ساماندهی اشتغال اعضای خود به عنوان سرمایه های کلیدی که طلایه داران سلامتی، بهداشت، پیشگیری، درمان و... داشته و با حمایت های مردمی، بخش غیردولتی، هدایت و پشتیبانی بخش دولتی و صاحبان سرمایه در بخش ممیزی، دارو، کارخانجات تولید خوراک، مکمل و ویتامین و افزودنی ها، واکسن ها، نظارت بهداشتی در کشتارگاه ها، کارخانجات فرآوری و عمل آوری محصولات پروتئینی حیوانی، آموزش و ترویج، استارت آپ های ذریبط، واکسیناسیون، سردخانه های ذخیره محصولات، زنجیره تولیدی پروتئین حیوانی با شناسه رهگیری حمل و نقل بهداشتی، آزمون های ادواری استخدامی به فکر چاره و اندیشه ای برای دامپزشکان و پیرادامپزشکان و جایگزینی و شایسته گزینی برای بازنشتگان حال و آینده باشند.

برآورده نشد زیرا بنده ساکن خاک سرزمین پدری ام بودم و ایشان پرنده آسمان دیار دیگر که درک و درد مشترک و تفاهمی در این راستا حاصل نشد!

در بخش نخست مصاحبه بیوگرافی ایشان را پرسیدم و فرمودند دانش آموخته دانشگاه خارج از کشور هستند و همسر و دو فرزند ایشان در خارج از کشور مقیم، مشغول زندگی و تحصیل و بالطبع اشتغال بوده و خود نیز در حال تردد بوده و اینک که حدود ۲۰ سال از این قصه می گذرد شاید ایشان هم به جمع خانواده خود پیوسته و دوران بازنشتگی را در آنجا می گذرانند.

به دفتر فصلنامه در سازمان برگشتم و پس از پیاده سازی متن مصاحبه هرگز به خودم به عنوان نخستین مدیر و سردبیر فصلنامه سازمان به عنوان پرتیراژترین رسانه بخش کشاورزی اجازه ندادم که متن مصاحبه را چاپ کنم چون این فرد مسوول برنامه ریزی رشته های بخش کشاورزی و زیر مجموعه های وابسته به آن هیچ دغدغه ای برای پاسخ به پرسش های دغدغه مند بنده در خصوص تمامی معضلات موصوف نداشت و بالطبع راهکاری را هم ارائه نمود و گویی گسترش کمی مراکز آموزش علمی دانشگاهی و خیل عظیم دانشجویان و بیکاری دانش آموختگان که امید و آینده پیشرفت و توسعه مطلوب کشور که به عنوان قشر فرهیخته منابع انسانی کارآمد بومی بوده و هستند و این سرمایه های انسانی و مغزافزاری بخش کشاورزی که دغدغه خدمت به کشور پس از دوران دفاع مقدس و به ویژه موسوم به دوران سازندگی را داشتند در دیدگاه ایشان جایی نداشت.

در اوایل دهه ۱۳۸۰ به عنوان نخستین مدیر فصلنامه نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور با شمارگان ۵۰ هزار جلد شخصا تصمیم گرفتم برای یافتن راهکار معضل بیکاری دانش آموختگان رشته های کشاورزی و گسترش بی رویه دانشکده ها، دانشگاه ها، پردیس های کشاورزی و پذیرش دانشجویان که به سرعت و به تعداد زیاد از مقطع کاردانی تا دکتری در حال شتاب گرفتن و گریز از مرکز بود با فرد مسوول گروه کشاورزی در فرهنگستان علوم و شاغل در کسوت مسوول برنامه ریزی کمی و کیفی پذیرش دانشجو، دانش آموختگان و ساماندهی آنان که تا آن زمان حدود ۱۶۰ هزار نفر آماده به اشتغال (بیکار) بودند مصاحبه ای انجام و در فصلنامه، خبرنامه و پایگاه اطلاع رسانی سازمان منتشر نمایم شاید روزنه های نور و امیدی به هبوط سرگشتگی وضعیت اشتغال و ساماندهی ورود و خروج دانشجویان و دانش آموختگان رشته های تحصیلی بخش کشاورزی تابیده و به نتیجه برسد.

در سرمای دی سال ۱۳۸۲ پس از هماهنگی های لازم و به تنهایی با یک ضبط صوت و یک دوربین دیجیتال عازم فرهنگستان علوم در حوالی میدان تجریش و خیابان دربند تهران شدم که با ایشان دانش آموخته رشته اصلاح نژاد گیاهی و دانش آموخته قبل از سال ۱۳۵۷ از یکی از دانشگاه های ایلات متحده مصاحبه نمایم.

این روایت بسیار طولانی است اما فقط به این بسنده می کنم که پاسخ سوالات خود را صادقانه دریافت نکردم زیرا آن توقع و انتظاری که از این گپ و گفت داشتم

DORDANEH
KHORASAN RAZAVI

بزرگترین کارخانه تولید خوراک دام و طیور کشور

تکنولوژی متمایز، نتیجه‌ای متفاوت

- ❖ راه اندازی خط رول استیم فلیک (جو، ذرت و سویا - خوراک آجیلی)
- ❖ تولید انواع غلات فرآوری شده با تکنولوژی روز دنیا
- ❖ تکنولوژی بسته بندی فول اتوماتیک برای محصولات گوناگون
- ❖ امکان بارگیری و حمل خوراک فله بوسیله بونکرهای اختصاصی
- ❖ برخورداری از گروه تحقیق و توسعه کارآمد و متخصص در راستای پرورش دام و طیور
- ❖ پتانسیل تولید خوراک ویژه دام، طیور با تنوع بیش از ۱۰۰ نمونه مختلف
- ❖ خطوط جداگانه تولید مکمل های دام و طیور که در آینده بسیار نزدیک به محصولات این شرکت افزوده خواهد شد.

کارخانه: شهرک صنعتی چناران، فاز ۲، صنعت ۲۹، اتحاد ۱
 تلفن کارخانه: ۰۵۱-۴۶۱۳۹۵۲۸-۴۶۱۳۹۵۳۸-۴۶۱۳۹۵۴۸
 دفتر مرکزی مشهد: بلوار ملک آباد، خیابان فرهادی، پلاک ۴۳
 تلفن دفتر مرکزی مشهد: ۰۵۱-۳۷۶۴۸۵۴۸-۳۷۶۴۸۲۸۲
 فکس: ۰۵۱۳۶۰۴۰۸۵۹
 دفتر انبار مرکزی چناران: ۰۵۱-۴۶۱۲۶۷۵۷ - ۰۹۱۵۸۰۶۶۹۷۸
info@dordanehrazavi.com   www.dordanehrazavi.com

دکتر سید مهدی قمصری

نماینده وزیر علوم در شورای مرکزی نظام دامپزشکی

نماینده وزیر علوم در شورای مرکزی نظام دامپزشکی: هیچ نیازی برای ایجاد دانشکده دامپزشکی احساس نمی شود

گفتگو: غزاله شهیدی

خواهیم کرد، اما در بعضی مواقع نادیده گرفته می شود. بر اساس ضوابط موجود هیچ نیازی به ایجاد دانشکده دامپزشکی جدیدی در سطح کشور احساس نمی شود.

در حال حاضر کدام استان ها و شهرها متقاضی ایجاد دانشکده دامپزشکی هستند؟

در این بخش درخواست ها متعدد بوده، در حال حاضر درخواست ها در دانشگاه های دولتی بیشتر از دانشگاه های آزاد احساس می شود. بعضی از دانشگاه ها نیز تقاضای تبدیل دانشکده خود از (پیرادامپزشکی) به دامپزشکی دارند که در این زمینه دانشگاه شهرهای همدان، ایلام، اراک، بجنورد (واحد شیروان) و گرگان چنین تقاضایی را دارند که در حال حاضر گروه دامپزشکی با این درخواست ها تا حدودی مخالفت کرده است.

سرفصل های دروس دامپزشکی؛ هرچند سال بازنگری می شود؟ آخرین بازنگری این سرفصل ها مربوط به چه سال هایی است؟

معمولا وزارت خانه از دانشگاه های دولتی درخواست می کند که در هر ۵ سال یکبار، دروس رشته های مختلف را بازنگری کند، در دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران این بازنگری در حدود ۵ سال گذشته صورت گرفته است. دانشگاه های دیگر نیز بازنگری های لازم را انجام داده اند.

نظر شما در خصوص موضوع پنجمین ماهنامه الکترونیک فاخته با عنوان

«آموزش دامپزشکی؛ متکی بر کمیت، بیگانه با نیازها» چیست؟

موضوع ماهنامه در حقیقت مصداق درستی است. دو دلیل عمده وجود این موضوع این است که مراکز آموزشی کشور اعم از دولتی و آزاد پیگیر گسترش کمی مراکز دامپزشکی هستند و این امر را فارغ از نیازها دنبال می کنند. دانشکده دامپزشکی دارای مقاطع رشته دامپزشکی و دکتری عمومی است؛ بنابراین به دانشگاه ها اعتبار می دهند از آن رو دانشگاه های دولتی تلاش می کنند که به لحاظ علمی این امر را دنبال کنند و به نیازها کمتر توجهی نشان دهند که این امر در اخذ بودجه موثر خواهد بود.

حسب اهمیت نظر وزارت علوم در حوزه ایجاد و راه اندازی رشته و دانشکده های دامپزشکی، در این شماره گفتگویی انجام دادیم با دکتر سید مهدی قمصری، نماینده وزیر علوم در شورای مرکزی نظام دامپزشکی که ماحصل آن به شرح زیر آمده است؛ نماینده وزیر علوم در شورای مرکزی نظام دامپزشکی گفت: براساس ضوابط موجود هیچ نیازی به ایجاد دانشکده دامپزشکی جدیدی در سطح کشور احساس نمی شود.

آقای دکتر، در حال حاضر چند دانشکده دامپزشکی دولتی و آزاد در کشور فعال هستند؟

به گزارش پایگاه خبری فاخته، سید مهدی قمصری در پاسخ به پرسش فوق، اظهار کرد: براساس اطلاعات موجود، ۲۴ دانشکده دامپزشکی در سطح کشور وجود دارد که ۱۲ مورد آن دولتی و ۱۲ مورد دیگر متعلق به دانشگاه آزاد اسلامی بوده که در کشور فعال هستند.

به نظر شما آیا نیاز به تاسیس دانشکده های جدید دیگری هستیم؟

خیر؛ با توجه به قوانین و ضوابط موجود نیازی به گسترش دانشکده های جدیدالتاسیس یا تاسیس دانشکده های جدید نداریم. علیرغم آنکه تقاضاهای متعددی در این زمینه وجود دارد.

اجازه ایجاد دانشکده دامپزشکی در وزارت علوم بر اساس چه معیارهایی

صورت می گیرد؟

در واقع بعد از آن که تقاضایی از سوی دانشگاه ها به وزارت علوم ارسال می شود و پیگیری ایجاد دانشکده ای باشند؛ گروه تخصصی دامپزشکی در وزارت علوم در گذشته مصوبه ای داشته که برای تاسیس دانشکده دامپزشکی، حداقل نیاز به ۳۴ عضو هیات علمی در تخصص های مختلف است. همچنین در کنار آن وجود آزمایشگاه های مورد نیاز در علوم پایه، نیاز به درمانگاه برای دروس بالینی است که این معیارها مصوب است؛ اما بسیاری از این دانشکده هایی که تاسیس شده اند، چه در بعضی از دانشگاه های دولتی و آزاد فاقد این معیارها بوده و براساس فشارها و ارتباطات متعددی ایجاد شده اند. در حال حاضر اگر تقاضایی وجود دارد؛ عمدتا مقامات دانشگاهی وعده می دهند که این امکانات را تامین

به این ظرفیت توجه لازم را انجام نداده اند.

در حال حاضر همواره ورودی دانشجویان به رشته دامپزشکی چهار برابر ظرفیت مورد نیاز کمیسیون تخصصی است که اعلام کرده و نتیجه آن ورود تعداد زیادی دانشجوی دامپزشک به این رشته است. به صراحت می توان عنوان کرد که ۵۰ درصد این دانشکده ها کیفیت مناسبی برای ارائه به دانشجویان علی الخصوص در علوم بالینی ندارند و نمی توان نیازهای دانشجویان را مرتفع سازند.

موضوع ماهنامه در حقیقت مصداق درستی است. دو دلیل عمده وجود این موضوع این است که مراکز آموزشی کشور اعم از دولتی و آزاد پیگیر گسترش کمی مراکز دامپزشکی هستند و این امر را فارغ از نیازها دنبال می کنند.

همچنین در دانشگاه آزاد اسلامی از طریق اولی مطرح است؛ زیرا شهریه بالایی دارد و از معدود رشته هایی است که به آن توجه می شود و ظرفیت آن به سرعت تکمیل شده و از لحاظ اقتصادی با صرفه بوده و متکی بر بودجه دولتی نیست. در دانشگاه ها در بسیاری از رشته ها ظرفیت تکمیل نمی شود و دامپزشکی جزو رشته های مورد علاقه دانشجویان است؛ بنابراین بیشتر توسعه و فشار بر افزایش کمیت و ظرفیت است.

گفتنی است که این امر دلایل اجتماعی و سیاسی هم دارد و عمدتاً مقامات سیاسی برای جلب رضایت مردم در انتخابات و تثبیت موقعیت خود اصرار دارند که در این حوزه فعالیت کنند و از اعتبار این رشته استفاده کنند. در شرایطی که نیاز کشور به دامپزشک متفاوت است؛ تقاضاهایی از مقامات استانی به جهت کمبود در حوزه دام صورت می گیرد؛ هیچگونه درست نبوده و دلیلی برای ایجاد دانشکده دامپزشکی نیست.

زمانی که دانشکده دامپزشکی اعم از دولتی و آزاد، تاسیس می شود، پذیرش صرفاً از طریق کنکور سراسری است؛ حتی اگر جوانان یک منطقه خاص و مورد نظر برخی مقامات در این رشته پذیرفته شوند، هیچ تضمینی نیست که بعد از فارغ التحصیلی در آن شهر و استان باقی بمانند.

اینکه بعضاً گفته می شود که در برخی از مناطق شهر با کمبود دامپزشک مواجه هستیم، دلیل بر ایجاد و تاسیس دانشکده دامپزشکی نمی شود. بلکه راه حل آن ایجاد سهمیه و بورسیه از مناطق محروم در دانشکده های نزدیک به این مناطق است.

مهم ترین مشکلات ناشی از رشد روزافزون و بی قاعده دانشکده های دامپزشکی و افزایش پذیرش در مقاطع دکتری این رشته کدام است؟ آیا این موارد به اطلاع مسئولین ارشد وزارت علوم و دانشگاه آزاد رسیده است؟

در حال حاضر با توجه به رشد بی قاعده و روزافزون دانشکده های دامپزشکی، جمعیت زیادی که وارد دانشکده می شوند و متناسب با این حجم از فارغ التحصیلی اشتغال پایداری ایجاد نمی شود؛ از این رو خسارت جدی از لحاظ مالی و سرمایه انسانی بر این رشته وارد می شود. در رابطه با نیاز به تخصص های مختلف این رشته بر اساس قانون افزایش نظام بهره وری ماده ۲۱ در آن تعیین ظرفیت پذیرش دانشجو در رشته کشاورزی و دامپزشکی بر عهده کمیسیونی تحت نظر وزارت جهاد کشاورزی واگذار شده که این کمیسیون تعیین ظرفیت انجام می دهد و سال های سال است که دانشکده ها

سرپرست دانشکده دامپزشکی واحد گرمسار؛

به یقین همه دانشجویان به ویژه دانشجویان مقطع دکتری حرفه ای از انتخاب برخی واحدهای درسی و سر فصل های آن ها راضی نیستند!

گفتگو: غزاله شهیدی

شناسی ۴ دانشجوی Ph.D انگل شناسی دامپزشکی ۴ دانشجو در حال تحصیل هستند.

امکانات دانشکده نظیر بیمارستان، کلینیک تخصصی و آزمایشگاه و... را ذکر بفرمایید.

دانشکده در زمین ۱۴ هکتاری با فاصله ۴ کیلومتری شهرستان گرمسار احداث شده است. دارای ساختمان های متعددی از جمله آموزشی، بیمارستان، آزمایشگاه، اداری، سلف دانشجویی، آناتومی، دامداری، مزرعه شترمرغ و ساختمان نگهداری حیوانات آزمایشگاهی و دام کوچک است. همچنین آزمایشگاه های دانشکده در طبقه بالای بیمارستان مجهز به آزمایشگاه های بافت شناسی، پاتولوژی، فیزیولوژی، آبیان، فارماکولوژی، سم شناسی، میکروب شناسی، ویروس شناسی، قارچ شناسی، بهداشت مواد غذایی، بیوشیمی، کلینیکال پاتولوژی، انگل شناسی و تهیه مقاطع میکروسکوپی است. آزمایشگاه های دانشکده به تمام دستگاه های تخصصی از جمله الیزا، PCR، فریزر منقی ۷۰ درجه و ... مجهز هستند.

علاوه بر این بیمارستان دانشکده تمام بخش های مورد نیاز یک دانشکده دامپزشکی، از جمله داخلی دام بزرگ و کوچک، طیور، کالبدگشایی، مامایی، جراحی دام بزرگ، جراحی دام کوچک، رادیولوژی، آزمایشگاه مرکز تشخیص و داروخانه دارا است. در کنار این موارد؛ ساختمان آموزشی دارای ۲۰ کلاس آموزشی بزرگ و مجهز به ویدئو پروژکتور، سالن آمفی تئاتر ۱۵۰ نفری و کتابخانه است. گفتنی است که اولین پذیرش دانشجوی دامپزشکی در مقطع کاردانی دامپزشکی سال ۱۳۶۸ به عمل آمد. چهار سال بعد، ۱۳۷۲ اولین دانشجویان دکتری حرفه ای دامپزشکی پذیرش شدند و دانشکده به سایت فعلی منتقل شد. ساختمان های آموزشی، بیمارستان، اداری، آناتومی و سلف دانشجویی طی ۱۲ سال اخیر احداث و در اختیار دانشجویان قرار گرفته است.

مهم ترین نقاط قوت دانشکده دامپزشکی گرمسار کدام موارد هستند.

یکی از نقاط قوت دانشکده وجود همه ساختمان ها و بخش ها در یک سایت واحد بوده که دیگر نیازی به جابجایی دانشجویان نیست. نقطه قوت دیگر دانشکده داشتن کیس (دام بیمار) در بخش دام بزرگ و دام کوچک، اساتید مجرب، کارمندان ساعی و دانشجویان مشتاق و هدفمند است.

در این شماره به معرفی دانشکده دامپزشکی گرمسار پرداخته و در گفتگویی با رئیس این دانشکده به برخی مسایل این واحد آموزشی پرداخته ایم. آنچه در ادامه می خوانید ماحصل این گفتگو است.

سرپرست دانشکده دامپزشکی واحد گرمسار گفت: یکی از نقاط قوت دانشکده، وجود همه ساختمان ها و بخش ها در یک سایت واحد بوده که دیگر نیازی به جابجایی دانشجویان نیست. نقطه قوت دیگر دانشکده داشتن کیس (دام بیمار) در بخش دام بزرگ و دام کوچک، اساتید مجرب، کارمندان ساعی و دانشجویان مشتاق و هدفمند است.

فاخته: لطفا خودتان را معرفی کنید؛ اینجانب دکتر «جلیل پورحاجی موتاب» متولد ۱۳۵۳، شهر تبریز هستم. از سال ۱۳۸۳ عضو تمام وقت دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار هستم. در حال حاضر، بنده سرپرست و مدیر گروه دانشکده دامپزشکی واحد گرمسار بوده و در سنوات قبل در مسئولیت های از جمله رئیس دانشکده، رئیس مزارع، رئیس بیمارستان و رئیس اداره پژوهش به مدت ۱۰ سال انجام وظیفه نموده ام.

در خصوص سوابق تحصیلی خود نیز توضیحاتی بفرمایید

بنده فارغ التحصیل رشته دکترای حرفه ای دامپزشکی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز سال ۱۳۷۸ و اولین فارغ التحصیل Ph.D علوم تشریحی دامپزشکی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات سال ۱۳۸۷ هستم.

در رابطه با ظرفیت های انسانی دانشکده و تعداد اعضای هیات علمی در رده های مختلف نیز توضیحاتی را ارائه بفرمایید.

دانشکده دامپزشکی واحد دارای ۲۰ عضو هیات علمی تمام وقت، با رتبه های استادیاری، دانشیاری و استادی است. البته تعدادی از اساتید در مرخصی بوده یا مامور موقت به واحد دیگر شدند. همچنین بیش از ۳۰ استاد مدعو باتجربه از دانشگاه های دولتی و آزاد دیگر در دانشکده تدریس دارند. در سالیان اخیر، آموزش دانشکده با دعوت از اساتید جوانان، انگیزه لازم برای ادامه تحصیل دانشجویان ایجاد کرده است.

تعداد رشته های موجود در دانشکده به تفکیک و مقاطع موجود و تعداد دانشجویان در هر مقطع را نیز عنوان کنید.

دانشکده در همه مقاطع رشته دامپزشکی؛ دانشجو پذیرش می کند. در حال حاضر در مقطع کاردانی دامپزشکی ۸۴ دانشجو، کارشناسی علوم آزمایشگاهی ۴۳ دانشجو، دکتری عمومی دامپزشکی ۸۳۶ دانشجو، کارشناسی ارشد انگل

به یقین همه دانشجویان مقطع دکتری حرفه ای از انتخاب برخی واحدهای درسی و سرفصل های آن ها راضی نیستند. در چند سال اخیر دانشجویان با توجه به شناختی بیشتری که از موقعیت های شغلی رشته داشتند، علاقه ویژه ای به دروس خاص و علاقه کمتری به بقیه دروس و سرفصل های غیرمرتبط با آن نشان می دهند. در حالی که زمان فارغ التحصیلی مدرک دکتری حرفه ای دامپزشکی دریافت می کنند؛ نیاز هست که به همه مباحث رشته، احاطه کاملی داشته باشند. البته از سال ۱۳۹۷ با اصلاح واحدهای درسی مقطع دکتری حرفه ای تا حدودی این نیاز دانشجویان برآورده شده است.

باتوجه به محدودیت گونه های مورد آموزش در دانشکده های دامپزشکی کشور و باتوجه به مهاجرت تعداد معناداری از دانش آموختگان این رشته به خارج از کشور، بعضا مشاهده شده آموخته های دانشکده های داخلی کشورهای مقصد کارآمد نیست؛ نظر شما در این باره چیست؟

شاید به جز یک گونه خاص بقیه دام های اهلی مطرح دنیا در همه مقاطع رشته دامپزشکی تدریس می شوند. حال در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر در مورد گونه خاص، دانشجویان با مطالعه منابع و سوال از اساتید این کمبود را رفع می کنند.

در پایان اگر حرف ناگفته ای باقی مانده است، بفرمایید.

در پایان سپاسگزار نگاه ویژه ریاست دانشگاه استان سمنان و واحد گرمسار به دانشکده دامپزشکی هستم. همچنین از تمامی اساتید، کارکنان و دانشجویان دانشکده که سعی وافری برای ارتقاء علمی دانشکده دارند، تشکر می کنم.

مهم ترین معضلات و مشکلات این دانشکده کدام موارد هستند.

از معضلات دانشکده می توان به فاصله آن از شهر (منجر به اختلال در ایاب و ذهاب دانشجویان)، کمبود آب برای آبیاری فضای سبز، عدم وجود امکانات رفاهی، حرارات بالا در تابستان و شاید کمبود فضای ورزشی اشاره کرد.

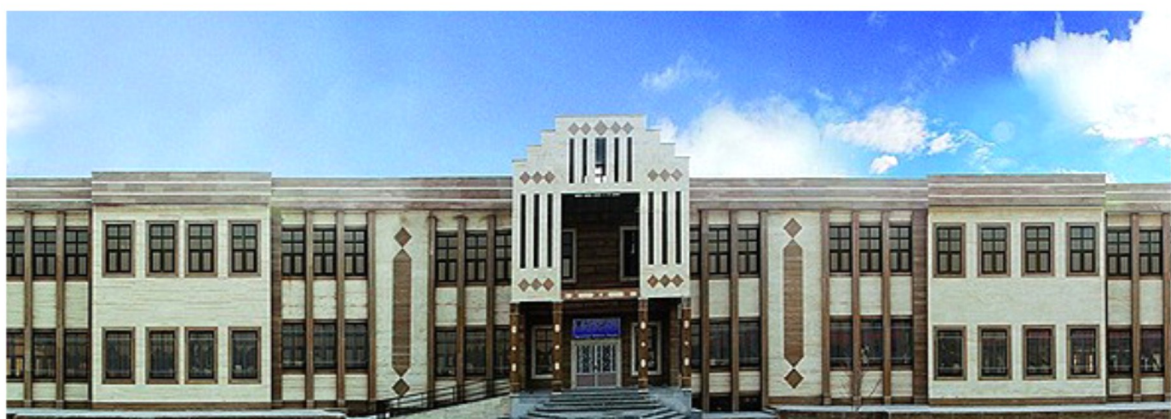
برای ارتقا سطح دانشکده، چه اهداف و برنامه هایی دارید؟ در چه زمان قابل دست یافتن است؟

برای ارتقاء دانشکده نیاز بیشتری به فعال سازی بیمارستان و ارائه خدمات در ایام و ساعات بیشتر به دامداران احساس می شود. برای رسیدن به این هدف نیاز به ایجاد امکانات رفاهی برای اساتید در دانشکده هستیم. با ریزنی صورت گرفته با مسوولین بالا دست، تا یکسال آینده به هدف خود خواهیم رسید.

اگر فرزندان مایل به تحصیل در رشته دامپزشکی باشد؛ آیا به او این رشته را توصیه می کنید؟

از نظر اینجانب، انتخاب رشته تحصیلی و شغل، برای هر جوانی اختیاری و بایستی با توجه به علایق و استعداد صورت پذیرد. مهم ترین مشخصه یک دامپزشک، وجود علاقه به حیوانات است. در صورتی که فرزند اینجانب علاقه به رشته دامپزشکی داشته باشند، موجب خرسندی من است که در آینده یک دامپزشک موفق باشد.

آیا دانش آموختگان دانشکده دامپزشکی از سرفصل های آموزشی ارائه شده طی دوران تحصیل رضایت دارند؟ آیا این سرفصل ها با نیازهای جامعه تطابق دارد؟

A-CID

اسیدیفایر پودری آهسته رهش

- بهبود رشد و عملکرد دستگاه گوارش
- بهبود مصرف خوراک و ضریب تبدیل
- افزایش جمعیت باکتری‌های مفید و کاهش عوامل بیماری‌زای گوارشی
- کاهش اسهال، تخم مرغ‌های کثیف و آمونیاک سالن
- افزایش استحکام پوسته تخم مرغ و اسکلت

سازمان دامپزشکی کشور

دارای مجوز از سازمان دامپزشکی

تماس با ما

☎ ۰۵۱ - ۳۶۵۱۹۱۰۰

☎ ۰۹۰۲۱۲۳۶۸۳۶

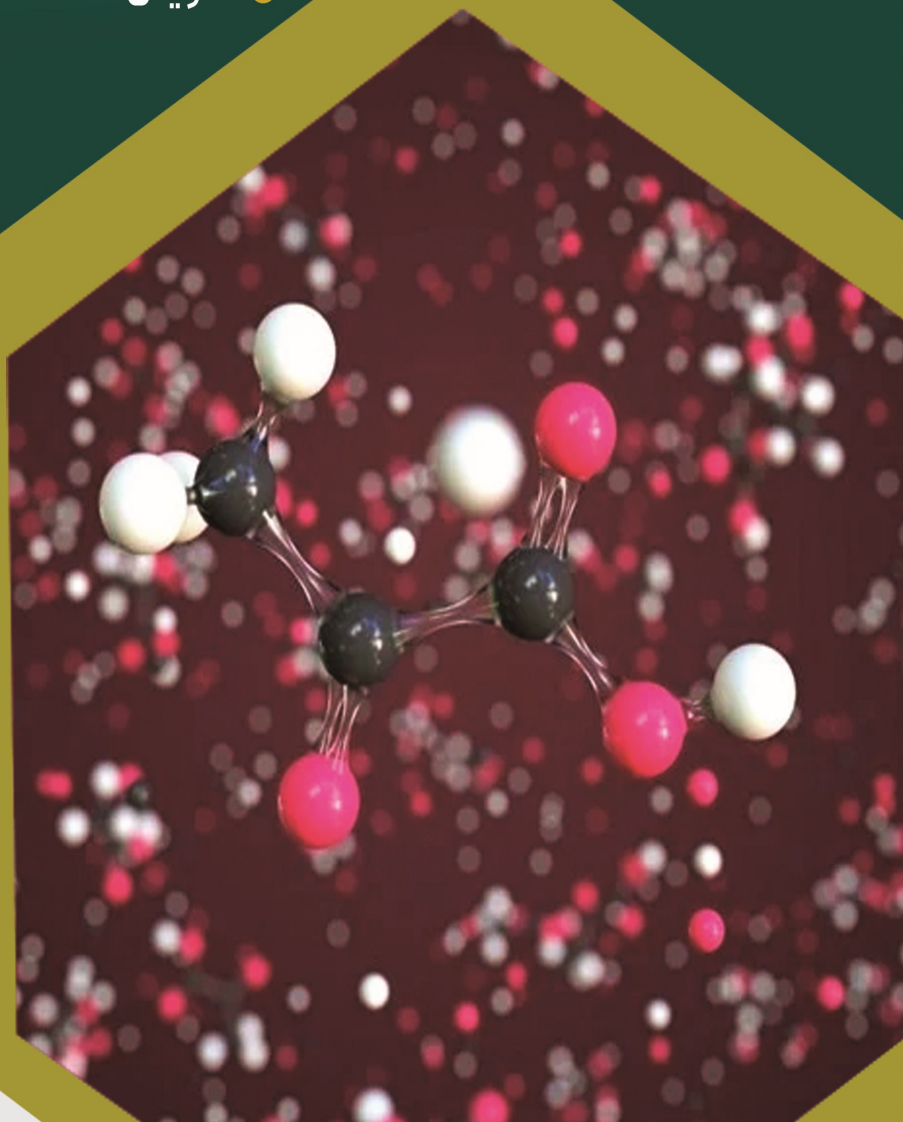
مشهد، بزرگراه آسیایی،

پیامبر اعظم ۱۳، پلاک ۳۶

 [fartakadditives](https://www.instagram.com/fartakadditives)

 www.fartakadd.com

دکتر ملیسا پوردنیا

فعال بخش خصوصی دامپزشکی در صنف داروخانه

دامپزشکی علم وسیعی است که می توان با داشتن نگاه تخصصی به آن، جایگاهش را در جامعه اعتبار بیشتری بخشید

تغییر در سیستم آموزشی فعلی، راهکاری است که می تواند به این ارتقا، کمک شایانی کند.

سیستم رایج آموزشی دامپزشکی، زاده ی تصمیمات مأخوذه ی حدود نیم قرن پیش است که با توجه به نیازهای آن زمان برنامه ریزی شده و مسلما پاسخگوی شرایط فعلی دامپزشکی نیست.

دامپزشکی امروز نیاز به تغییر ها و تحول های بسیار دارد؛ از پذیرش بی حد و حساب دانشجو و احداث بی رویه ی دانشکده های دامپزشکی گرفته تا خود نظام آموزشی دامپزشکی، همه و همه نیاز به تفکر و بازنگری اساسی دارد. واقعیت فعلی دامپزشکی نشان می دهد که نظام آموزشی موجود، پاسخگوی شرایط حال حاضر نیست و دانش اموختگان توانایی لازم برای مدیریت شرایط حاکم بر دامپزشکی را ندارند. در داستان مرگ پیروز، نسل رو به انقراض یوزهای ایرانی و آسیایی، پرندگان میانکاله و... در کنار مشکل اصلی مدیریتی که وجود دارد، عدم علم و آگاهی همکاران دامپزشک ما هم بی تاثیر نبوده است!

دامپزشکی علم وسیعی است که می توان با داشتن نگاه تخصصی به آن، جایگاهش را در جامعه اعتبار بیشتری بخشید. تغییر در سیستم آموزشی فعلی، راهکاری است که می تواند به این ارتقا، کمک شایانی کند.

اگر دامپزشکی را به سه دوره ی علوم پایه، کارآموزی(استاجری) و بالینی (انترنی) تقسیم کنیم با اعمال تغییرات در هر کدام از این ۳ مرحله، سیستم جدیدی را می توانیم رقم بزنیم که وضعیت دانشجوی در حال تحصیل، همکار دامپزشک و نهایتا مردم و جامعه را بهبود بخشد.

علوم پایه را شاید بتوان با کم کردن تعداد واحد های درسی از کسل بودن در آورد؛ علاوه بر آن با برقراری سیستم آموزش نوین که به مطالعه ی همه جانبه یک ارگان از منظر آناتومیک، هیستولوژیک، فیزیولوژیک و پاتولوژیک به طور همزمان می پردازد و به درک بیشتر دانشجو از پزشکی دام منجر می شود می توان جنبه ی علمی علوم پایه را ارتقا داد.

در دوره ی استاجری نیاز به تغییر زیاد است، زیرا اینجا نقطه ای است که دانشجوی دامپزشکی باید با علاقه ی زیاد به ادامه ی راه بیندیشد. شاید حذف رشته هایی که از پزشکی دام به دور است خالی از لطف نباشد؛ واحدهایی که مرتبط با پرورش هستند و رشته های خاص خود را در دانشکده های دیگر دارند از دکترای دامپزشکی کم و به جای آن واحد های مرتبط با علوم بالین بیشتر شود؛ چندین واحد حیات وحش به دانشجویان عمومی این رشته ارائه شود،

بیماری های زئونوز با قدرت بیشتری بحث شود، فارماکولوژی از جنبه ی بالینی بررسی شود، در ۹ واحد انگل شناسی به جای تکیه بر چرخه ی زندگی انگل ها و روابط خانوادگی شان! علائم بالینی این بیماری ها مورد توجه قرار بگیرد و سرانجام این داستان ۶ ساله، دوران انترنی است که می توان زمینه ای فراهم کرد تا دانشجو با اشرافیت کامل بر مباحث تئوری و بالینی بیماری ها، بتواند در رشته ای که در آن مهارت کسب کرده و علاقمند است بررسی های بالینی بیشتری نماید و نهایتا یک دامپزشک متبحر از دانشگاه خارج شود.

قطعا برای به تحقق پیوستن این امر، حضور مسئولین دانا و کارآمد در راس امور تصمیم گیری و اجرایی لازم و ضروری است.

جوانه خراسان

ما برای شما بهترین ها را می خواهیم

تولید و توزیع کننده مکمل، افزودنی ها و کنسانتره های خوراکی دام، طیور، آبزیان و خوراک حیوانات آزمایشگاهی

ترکیبی مطمئن از مرغوبترین مواد معدنی و ویتامینه

| مکمل های معدنی و ویتامینه طیوری | مکمل های دامی

ساراپلینو®

| ویژه ماهی قزل آلا، ماهی کپور و میگو

مکمل کنسانتره

توکسین بایندر چند جزئی

| فراتر از یک جاذب

بایندو توکسین®

| منبعی کار آمد از پیش سازهای گلوکوزنیک

گلوکوپلاس®

ترکیبی مطمئن از مرغوبترین مواد مغذی

| طيور تخمگذار | جوجه گوشتی

کنسانتره

مکمل تقویت پوسته تخم مرغ و سیستم اسکلتی

| قدرتمندترین تقویت کننده پوسته تخم مرغ

اکسلسنت®

راه های ارتباطی:

WWW.JAVANEHKHORASAN.COM

INFO@JAVANEHKHORASAN.COM

Javanehkhorsan.co

۰۵۱ - ۳۶۵۸۴۰۷

۰۲۱ - ۸۸۹۹۵۷۴۱

۰۱۱ - ۴۳۲۷۰۴۱۷

دفتر مشهد :

دفتر تهران :

دفتر آمل :

شاهسیر دامپزشکی ایران

استاد دکتر احمد شیمی

در ایران مهیا کرد. دعوت از احمد شیمی، در سمینارهای بین‌المللی از وی چهره‌ای جهانی ساخت .

تالیف کتاب «ویروس‌شناسی دامپزشکی» جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی در سال ۱۳۷۶ را برای وی به ارمغان آورد. چهار سال بعد شاخه ایرانی انجمن جهانی

علوم طیور از احمد شیمی به دلیل یک عمر تلاش خالصانه، با اهدا لوح سپاس قدردانی کرد. این چهره ماندگار دامپزشکی کشور، کتاب «میکروب‌شناسی و زینهارشناسی عمومی» را نیز در سال ۱۳۲۷ تالیف کرد.

تلاش مرحوم شیمی در مهار بسیاری از بیماری‌ها مانند کنترل شیوع تب مالت در سال‌هایی که با فعالیت علمی وی مصادف بود و همچنین کشف عامل بیماری‌هایی در پرندگان و توسعه اقدامات درمانگاهی ویژه دام و طیور، آن‌هم در زمان‌هایی که امکانات آزمایشگاهی ایران به هیچ روی با دوران حاضر قابل مقایسه نبوده است، از جمله اموری است که دکتر احمد شیمی را به‌عنوان یک چهره ماندگار معرفی کرد .

احمد شیمی در سال ۱۲۹۴ خورشیدی در بروجرد متولد شد. زندگی از سال‌های کودکی، با فوت پدر و مادر، روی تلخ خود را به احمد شیمی، نشان داد؛ خلاء بزرگی که مانع حرکت روبه رشد وی نشد.

تلاش مستمر و موفقیت در تحصیلات ابتدایی و عالی به نشان داد، احمد جوان ظرفیت بالایی برای تبدیل شدن به دانشمندی مطرح را دارد.

وی پس از اخذ دیپلم از دبیرستان شرق تهران وارد دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران شد و در سال ۱۳۲۱ دکتری گرفت.

موفقیت‌های تحصیلی، بورس دانشگاه «کرنل» شهر ایتاکا در ایالت نیویورک را برای وی به ارمغان آورد. انتقال دانش روز به کشور، احمد شیمی را مقابل روش‌های قدیمی پاستور و کُخ قرار داد و زمینه رواج روش‌های جدید و متداول در مراکز پژوهشی و تحقیقاتی کشور آمریکا و دیگر کشورهای پیشرفته را

تالیف کتاب دوجلدی «بیماری های واگیر دام»، امروز با اطمینان کامل قلب و کلیه انسان ها را عمل کتاب دوجلدی «بیماری های ویروسی دام»، می کنیم، برای آن است که قبلا این عمل ها بر روی «بیماری های عفونی دام»، ترجمه و تالیف «بلاد و چندین حیوان آزمایش شده اند. علم بیولوژی با هندرسون «با عنوان فارسی «دامپزشکی» در ۶ نبات و حیوان پیشرفت می کند.»

مجلد، ترجمه «درسنامه دانشکده پزشکی آکسفورد»، ترجمه ویراست سوم «اصول ایمنی شناسی»، «میکروبیولوژی عمومی»، «ویروس شناسی دامپزشکی»، «باکتری شناسی دامپزشکی»، ترجمه «مروری فراگیر بر ایمنی شناسی» بخشی از کارنامه درخشان احمد شیمی است.

او فرزند به حق پاستور بود. بدون هیچ انتظاری، آنچه را که در توان داشت انجام داد. دانشش را رایگان به عشاق بخشید. عشق به دامپزشکی و شاگردانش در وجودش بود. دامپزشکی به او افتخار میکرد و او به دامپزشک بودن مفتخر بود، چون پیش از میکروشناس بودن دامپزشک بود.

اهمچنین مشاوره و راهنمایی علمی در مقاطعی از پروژه بزرگ ملی تالیف «فرهنگ جامع دامپزشکی مصباح» و مقالات پژوهشی متعددی در مجلات و کنگره های معتبر داخلی و خارجی، از یادگارهای این چهره ماندگار علم ایران زمین است.

حمد شیمی می گفت: «شاید افرادی که دامپزشک نیستند ندانند که دامپزشکی تا چه حد وسیع است. باید توجه داشته باشیم

که پزشکی انسانی هم مدیون دامپزشکی است. اگر

محسن زاهدی فرد

کارشناس علوم آزمایشگاهی دامپزشکی

نظام آموزشی دامپزشکی؛ مُتکی بر کمیّت، بیگانه با نیازها

اصلاح تدریس این مقاطع و رشته ها و پذیرش آنها انجام نمی شود و با زندگی جوانان ناآگاه بازی می شود که این خود از بزرگترین موارد حق الناس در خصوص آنان است و در آینده آنها سرخوردگی و سردرگمی ایجاد می شود و مسئولین ذیربط بدانند که تک تک شان باید در محضر و پیشگاه خداوند متعال پاسخگو باشند.

تعامل و همفکری کلی، تنها راه جلوگیری از این اتفاقات تلخ برای خانواده بزرگ و بسیار مهم دامپزشکی است که همه مقاطع دامپزشکی به نوعی درگیر آن هستند. لذا اگر بخواهم بگویم وقت بازنگری کلی نگرش مسئولین ذیربط نسبت به دامپزشکان و حرفه دامپزشکی رسیده باید خود ناقض آن باشم. به این دلیل که وقت طلایی برای این بازنگری سالیان زیادی است که گذشته و این معضل بزرگ یعنی نظام آموزش که بیگانه با نیازهای جامعه می باشد به یک پیکره بیمار و مریض تبدیل شده و در این زمانه ای که دنیا رو به جلو حرکت می کند بصورت یک پارادوکس بزرگ خودنمایی می کند.

در پایان، به نمایندگی از دوستان دامپزشکم که بعنوان سایر رده نامیده می شوند از مسئولین عزیزی که خود را ذیربط در حرفه و رشته دامپزشکی می دانند استدعا دارم موقعیتی ایجاد شود و کنکوری حداقل در دو نوبت با شرایط خاص مثل معدل و ... ، تحت عنوان کنکورکاردانی به دکتری حرفه ای برگزار شود که این دوستان علاقمند به ادامه بتوانند تغییر رشته داده تا با امید بیشتر و با تجربه خود بتوانند به حرفه دامپزشکی خدمت کنند. درخواست دیگری که خواسته تمام دامپزشکان در تمام مقاطع دامپزشکی می باشد این است که تمهیدی و تجدیدنظری جدی در آموزش و مدیریت صحیح اعضای خانواده رشته دامپزشکی با کمک خود دامپزشکان ایجاد شود.

به نظر بنده و دیگر دوستان دامپزشک، اهمیت موضوع نظام آموزشی نسبت به دیگر موضوعات مطرح شده دو چندان می باشد.

همه ما می دانیم الفبای ابتدایی هر علم و حرفه ای، بحث آموزش در آن می باشد که متأسفانه در کشور عزیزمان بدلائیل نامعلومی در این مورد نقایص بسیاری، به خصوص در رشته و حرفه دامپزشکی وجود دارد که به طبع آن متأسفانه زندگی خیلی از عزیزان دامپزشک را تحت تاثیر خود قرار داده است تا حدی که تحصیل در این رشته یا حداقل تشویق به تحصیل به غیر از مقطع دکتری حرفه ای در این رشته از سوی خیلی از دامپزشکان به جوانان توصیه نمی شود.

در صورتی که کشوری با چنین جمعیتی، نیاز به تامین فرآورده های پروتئینی، لبنی و..... برای تغذیه و مبارزه با بیماریهای مشترک و ویزیت حیوانات در بخش های خانگی و مزرعه ای و از همه مهتر محیط زیست، که نیاز به حضور دامپزشکان فعال دارد، با خلأ بسیار بزرگی مواجه است و مسئولین ذیربط به جای مدیریت صحیح پتانسیل بالا به فکر حذف و دائما گله مندی از دانشگاه های دامپزشکی هستند.

بنده به عنوان یک دامپزشک که عنوان سایر رده نامیده می شوم به نمایندگی از سایر رده های دامپزشکی از این عدم مدیریت در امر آموزش و مدیریت در هدایت و پشتیبانی مسئولین ذیربط بشدت گله مند هستم. سوال بزرگ این است که اگر قرار بر این است که دوستان سایر رده ها (کاردان، کارشناس، کارشناسان ارشد) قرار نباشد نقشی را در بدنه خانواده دامپزشکی ایفا کنند لزوم ایجاد این مقاطع و رشته های علوم آزمایشگاهی چیست و جایگاه این عزیزان کجاست؟ آیا فقط نقش درآمدزایی دانشگاه ها و گذراندن وقت جوانان در دالان تحصیل بیهوده مطرح است؟ چرا

دکتر رضا بهمنش

متخصص رادیولوژی دامپزشکی

استادیار رادیولوژی دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار

دانشکده های دامپزشکی، مسئول توسعه و بازنگری برنامه های آموزشی حرفه ای دامپزشکی هستند

دامپزشکان با تسریع تولید افزایش
کمیت و کیفیت بهتر غذا به بهبود
اقتصاد تولیدکنندگان به طور مستقیم و
کل کشور به طور غیر مستقیم کمک می
کنند.

نیازهای حرفه ای، برنامه های ساختاری، الزامات اعتباربخشی
دانشکده ها و صدور مجوز را به اختصار شرح داده و تا حدودی به
آسیب شناسی آن می پردازیم.

مشکلات رایج در آموزش دامپزشکی کشور را می توان به
صورت کلی، ادغام دانش نظری با دانش عملی، وسعت در مقابل
عمق، عدم توسعه تخصص های حرفه ای و کاربردی، عدم صلاحیت
بالینی کافی دانش آموختگان و تنوع آموزش و نیز عدم استفاده از
حيوانات و بیماران کافی در آموزش دانست.

هدف اصلی آموزش دامپزشکی می بایست ارائه حداقل
اطمینان از این موضوع باشد که دامپزشکان فارغ التحصیل، واجد
حداقل دانش و مهارت کافی برای تشخیص و درمان بیماری ها
بوده باشند.

برخی شواهد نشان می دهد که دانش آموختگان دامپزشکی
مهارت ها و قابلیت های خود را برای انجام مسئولیت های حرفه ای
در حد قابل قبولی ارزیابی نمی کنند، هر چند در این خصوص بین
مسئولان و صاحب نظران آموزش دامپزشکی، اختلاف نظر وجود
دارد. هدف آموزش دامپزشکی نه تنها کاهش بیماری های حیوانات،
بلکه ارتقای سلامت عمومی از طریق پیشگیری از بیماری های
مشترک انسان و دام و ایمنی غذا برای مردم است. علاوه بر این،
این آموزش نه تنها به مسائل بهداشتی حیوانات (و تا حد زیادی
انسان ها) می پردازد، بلکه به مسائل اقتصادی مردم و کشور از طریق
تولید ایمن تر و افزایش یافته دامی می پردازد. در واقع مسائل
اقتصادی بیش از هر موضوع دیگری بر همه ذینفعان تأثیر
می گذارد. دامپزشکان با تسریع تولید و افزایش کمیت و کیفیت
بهتر غذا به بهبود اقتصاد تولیدکنندگان به طور مستقیم و کل
کشور به طور غیر مستقیم کمک می کنند.

از سوی دیگر در قرن اخیر تقاضاهای فزاینده ای از دامپزشکان
در زمینه های امنیت غذایی، ایمنی غذا، بهداشت عمومی و رفاه
حيوانات ایجاد شده است؛ لذا دانشکده های دامپزشکی می بایست
ضمن به رسمیت شناختن این موارد، آنها را جزء لاینفک آموزش
دامپزشکی قرار دهند و با هماهنگی با سایر کشورهای جهان در
زمینه کیفیت و کمیت برنامه های آموزشی دامپزشکی اهتمام
ورزیده و نسبت به تدوین برنامه های ملی دامپزشکی اقدام
نمایند.

در این نوشتار، نیازهای فعلی آموزش دامپزشکی را از جمله

دانشکده های دامپزشکی مسئول توسعه و بازنگری برنامه های آموزشی حرفه ای دامپزشکی هستند. در بسیاری از کشورهای پیشرفته استاندارد هایی وجود دارد تا دانشکده های دامپزشکی بتوانند اعتبار کامل و صلاحیت اخذ دانشجو را داشته باشند که شامل؛ دارا بودن سازمان مشخص، امور مالی، امکانات و تجهیزات فیزیکی، منابع بالینی، کتابخانه و منابع اطلاعاتی، دانشجو، سیستم پذیرش مناسب، هیئت علمی کافی، برنامه درسی مدون، برنامه های تحقیقاتی مشخص، می باشد.

بررسی کامل اعتباربخشی توسط شورای آموزش دامپزشکی کشوری در یک چرخه بررسی هفت ساله معمولاً انجام می شود و بروز رسانی اعتبارنامه ها به صورت سالانه می باشد. دانشجویانی که از کالج های دامپزشکی معتبر فارغ التحصیل می شوند، واجد شرایط شرکت در آزمون های مجوز ملی و ایالتی شده که در نهایت آنها را قادر می سازد به عنوان دامپزشک وارد بازار کار شوند که متأسفانه در کشور ایران نه تنها اعتباربخشی موثر دانشکده های دامپزشکی صورت نمی گیرد بلکه آزمون های ملی صلاحیت حرفه ای نیز برگزار نمی شود.

در سال های اخیر علاقه به حیوانات خانگی برای خانواده ها اهمیت فزاینده ای پیدا کرده است. این علاقه نیاز به توجه بیشتر به سلامت سگ ها، گربه ها، پرندگان خانگی، ماهی ها و خزندگان را بیشتر نموده است. امروزه بیش از ۷۵ درصد از دامپزشکان ایالات متحده در مطب های انحصاری حیوانات خانگی یا حیوان همراه مشغول به فعالیت هستند. این تغییر در علاقه اجتماعی به شدت بر تغییر رویکرد در برنامه های درسی در دانشکده های دامپزشکی تأثیر گذاشته است و بیشتر دانشکده ها علاقه دارند تا بیشتر آموزش خود را به مبحث حیوانات خانگی و همراه تخصیص دهند. مراقبت های بهداشتی حیوان خانگی بسیار شبیه به مراقبت های پزشکی انسانی با تأکید بر مراقبت فردی از حیوانات بوده و آموزش، شبیه پزشکی بالینی می باشد ولیکن هم اکنون بیشتر واحد های درسی در دانشکده های دامپزشکی کشور

ما به مباحث علوم پایه، فیزیوپاتولوژی و یا بعضاً بهداشت و بیماری های دام های بزرگ اختصاص پیدا کرده است.

با عنایت به مطالب فوق مشخص می گردد که دست اندرکاران شورای آموزش دامپزشکی وزارت علوم با تدوین برنامه مشخص و مدون با تکیه بر موارد ذیل نسبت به اصلاح نظام آموزش دامپزشکی اقدام عاجل فرمایند:

۱-ارایه برنامه کامل و جامع اعتباربخشی دانشکده های دامپزشکی فعال کشور جهت صدور مجوز اخذ دانشجو و انتخاب سازمان یا نهاد واحد کشوری مشخص جهت اعتباربخشی و صدور مجوز فعالیت به دانشکده ها و بیمارستان های دامپزشکی همچون وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و نیز شورای آموزش انجمن دامپزشکی آمریکا (AVMA)

۲- تغییر رویکرد در برنامه های درسی در دانشکده های دامپزشکی با تکیه بر آموزش بیشتر مباحث تشخیصی و درمانی حیوانات خانگی و بهداشت مواد غذایی و فرآورده های خام دامی با توجه به تغییر نیاز های جامعه و بازار کار دامپزشکان.

۳- افزایش واحد های درسی بالینی و درمانی و کاهش دوره فیزیوپاتولوژی و علوم پایه جهت افزایش صلاحیت بالینی و مهارت های تشخیصی و درمانی دامپزشکان.

۴- ارایه دوره های تخصصی بیشتر و توسعه تخصص های حرفه ای و کاربردی همچون دامپزشکی حیات وحش.

۵- افزایش امکانات آموزشی و تشخیصی و درمانی دانشکده های دامپزشکی و تجهیز مراکز بیمارستانی آموزشی به وسایل تشخیصی پیشرفته و جذب هیات علمی بالینی بیشتر. در اغلب دانشکده های دامپزشکی کشور نسبت هیات علمی درمانی به هیات علمی علوم پایه و فیزیوپاتولوژی بسیار کمتر بوده، در نتیجه توجه کمتری به توسعه مراکز درمانی آموزشی صورت می پذیرد.

۶- افزایش دانش و مهارت های بهداشتی و فناوری مربوط به تولیدات دامی و مواد غذایی با منشاء حیوانی دانش آموختگان دامپزشکی با ارتباط بیشتر دانشکده های دامپزشکی با صنعت دامپروری و کشتارگاه ها و کارخانه ها.

در نهایت عمده ترین معضلات و ضعف نظام آموزش دامپزشکی کشور را می توان در جدول ذیل خلاصه نمود:

ردیف	موضوعات اصلی	موضوعات فرعی
۱	مسایل مربوط به استراتژی نظام آموزشی دامپزشکی	۱- طولانی بودن دوره و زیاد بودن حجم دروس علوم پایه و فیزیوپاتولوژی. ۲- عدم تناسب اهداف آموزشی طراحی شده با نیازهای واقعی. ۳- عدم همبستگی آموزش نظری با آموزش بالینی و عملی ۴- ناکافی و نامناسب بودن دوره کارورزی
۲	مسایل ساختاری و سیستمی	۱- پذیرش بالای دانشجویان ۲- فقدان جایگاه حرفه ای و شغلی آینده ۳- فقدان دستورالعمل های بالینی واحد
۳	مسایل آموزشی	۱- انگیزه پایین اساتید و کمبود اساتید بالینی در سطح دانشکده های دامپزشکی ۲- کیفیت پایین آموزش نسبت به کمیت سرفصل های آموزشی ۳- کمبود شدید مراکز بیمارستانی آموزشی و عدم توجه به آموزش بالینی

نقدی بر آموزش‌های نظام دامپزشکی

دکتر میرجلال سیدرسولی

دامپزشک

حتی گاهی به موضوعات نسبتاً کم اهمیت‌تر با حجم بیشتری پرداخته می‌شود. به عنوان مثال در حوزه درمان، تناسبی بین کلاس بازآموزی سرم تریپ با تدریس یک استاد و امتیاز بازآموزی ۴ با کلاس انگل «فاسیولا هپاتیکا» با تدریس چندین استاد و امتیاز بازآموزی ۸ نیست!

۳- هزینه کلاسها

یکی دیگر از نقدهای اعضا به کلاسهای بازآموزی نظام دامپزشکی، هزینه بالای این کلاسهاست. در مقطعی یک کلاس بازآموزی که توسط سایر نظام‌های صنفی نظیر نظام پزشکی، کشاورزی و... برگزار می‌شد و نهایتاً ۳۰ الی ۴۰ هزار تومان برای اعضایشان هزینه داشت، چنین ویناری برای یک دامپزشک در رنج ۱۰۰ الی ۱۵۰ هزار تومان تمام می‌شد. مواردی بوده است که یک کلاس بازآموزی با تدریس یکی از اساتید متخصص در دانشگاه مربوطه به شکل داخلی انجام شده است و همزمان کلاسی توسط نظام دامپزشکی با عنوانی مشابه و تدریس همان استاد، هزینه‌ای سه الی چهار برابر داشته است! حتی برخی شرکت‌ها به بهانه بهره‌گیری از اساتید بلندمرتبه‌تر و تعدد اساتید و... مبالغ بسیار بالاتری برای همان تعداد امتیاز بازآموزی دریافت می‌کنند. در حالی که نظام پزشکی با جذب اسپانسر برخی کلاسها را بصورت رایگان به همراه پذیرایی برگزار می‌کند. در پرس و جویی که از برخی دوستان دست اندر کار داشتیم، درصدی از این درآمد، قدرالسهم سازمان نظام دامپزشکی کشور و درصدی دیگر سهم شورای نظام استان برگزارکننده بوده و درصدی حق التدریس مدرس کلاس و الباقی سهم شرکت برگزارکننده است که این تعدد قدرالسهم‌ها باعث افزایش هزینه‌ها می‌شود.

حال اگر نیت برگزاری این وینارها چیزی جز بازآموزی و ارتقای همکاران نیست، پس نیاز به بازنگری اساسی در سیاست‌های آموزشی سازمان نظام دامپزشکی احساس می‌شود. فلذا پیشنهاد می‌گردد سیاست‌گذاری آموزشی، دریافت پیشنهادات از اساتید مجرب و همکاران پیشکسوت رده‌های مختلف شغلی و سپس انتخاب سرفصلهای عملی و ارائه به شرکت‌های آموزشی و مدرسان جهت آشنایی بیشتر دامپزشکان با چالشها و موارد تخصصی پوزیشنهای مختلف شغلی و جلوگیری از تدریس مطالب متفرقه و غیرضروری در دستور کار قرار گیرد و کاهش هزینه کلاسها بطور مثال با حذف قدرالسهم شوراها، استانی در کلاسهای غیرحضوری و تعدیل قدرالسهم خود سازمان نظام و جذب اسپانسر به منظور کاهش هزینه کلاس‌های حضوری و ترغیب بیشتر اعضا به شرکت در کلاسها صورت گیرد.

بحث آموزش، یکی از اصول اساسی در ارتقای راندمان شغلی است و هم افراد کم تجربه و تازه وارد در حوزه‌های مختلف شغلی و هم پیشکسوتان جهت بروز رسانی اطلاعات، نیازمند بازآموزی هستند. سالهاست که بازآموزی اعضای نظام دامپزشکی توسط سازمان نظام دامپزشکی کشور صورت می‌گیرد و هر عضوی جهت صدور یا تمدید پروانه علاوه بر پرداخت حق عضویت، ناگزیر از شرکت در کلاسهای بازآموزی است.

در سنوات ابتدایی، تمام این کلاسها به صورت حضوری و توسط شوراها، نظام دامپزشکی استانها انجام می‌شد ولی با شیوع بیماری کرونا لزوم استفاده بیشتر از تکنولوژی به جهت رعایت پروتکل‌های بهداشتی بیشتر حس شد و وینارها رونق گرفتند. پس از عبور از پیک‌های متعدد کرونا و فروکش کردن آن نیز شاهد برگزاری توام کلاسها به دو شکل حضوری و مجازی بودیم.

در این بین نقدهایی چند بر کلاسهای آموزشی نظام دامپزشکی وارد است که در این مقال به برخی از آنها خواهیم پرداخت.

۱- مجازی یا حضوری؟

شاید بتوان گفت که شرایط کلاس‌های بازآموزی نظام دامپزشکی به گونه‌ای پیش رفته است که نفس اخذ امتیاز بازآموزی برای اعضا و اخذ هزینه برگزاری کلاسها برای سازمان نظام دامپزشکی ارجح تر از بحث آموزش بوده است! سابق بر این و زمانی که کلاسها بصورت صرفاً حضوری بود، به جهت مشکلات خاص این کلاسها و گاهی دوری فواصل شاهد بودیم که هر همکاری می‌توانست برای اخذ امتیاز بازآموزی در صورت نبود کلاس بازآموزی در استان خود با همکاری دیگر در ۱۵۰۰ کیلومتر آن‌طرفتر هماهنگی کرده و وی را بجای خود به کلاس مربوطه بفرستد و خودش امتیاز بازآموزی را دریافت کند! در کلاسهای مجازی نیز این امکان وجود دارد که فردی با آنلاین شدن و بدون حضور در مقابل لب‌تاپ و موبایل، گواهی شرکت در کلاس را به دست آورد و یا فردی دیگر بعلمت عدم دسترسی به اینترنت یا ضعیف بودن آن، امکان اتصال را نداشته و کلاس را از دست بدهد!

۲- محتوای آموزشی کلاسها

علاوه بر تحصیلات کلاسیک که شاکله علمی فارغ التحصیلان است، بازآموزی پس از فراغت از تحصیل بایستی باعث آشنایی بیشتر فرد با شغل مورد نظر و به نوعی چراغ راه وی و مکمل پایه علمی وی باشد. فلذا بهتر است موارد عملی تر در این کلاسها مد نظر قرار گیرد. در حالی که اکثر محتوای ارائه شده در حد آکادمیک و نظری می‌باشد.

BAMDAD RASPINA FEED ADDITIVES

RASPINA

محصولات تولیدی شرکت بامداد راسپینا

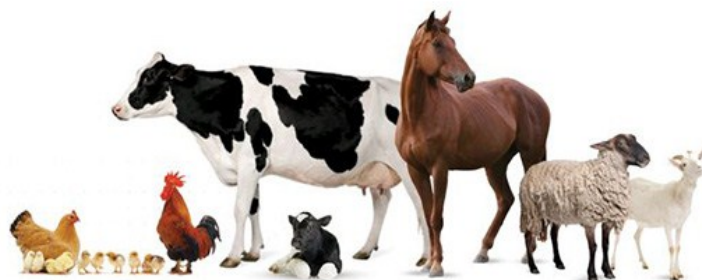
محصولات طیوری

- ◀ **اسیدی فایر اُپتوسید** (ترکیبی متعادل از مواد ضد میکروبی)
- ◀ **پاورشیلد** (تضمینی برای بهبود کیفیت پوسته‌ی تخم مرغ)
- ◀ **اُپتومگا** (حاوی اسیدهای چرب امگا ۳)
- ◀ **چیک مکس** (راهکاری برای افزایش جوجه درآوری در مرغان مادر)
- ◀ **فرتیلی مکس** (افزایش باروری در خروس های مُسن)
- ◀ **اُپتوکلین** (حفظ کیفیت خوراک؛ تضمینی برای سلامت گله)

محصولات دامی

- ◀ **پیش ساز گلوکز گلايکواد** (ویژه دوره انتقال)
- ◀ **ایمنوپرو** (پیشگیری و درمان غیر آنتی بیوتیکی اسهال گوساله)
- ◀ **گلدن گلف** (محرک رشد گوساله)
- ◀ **ویتال درینک** (نوشیدنی بلافاصله بعد از زایمان)
- ◀ **رومی لاکت** (ویژه گاوهای تازه زا و پر تولید)

اسپاد و اسپاد پلاس (توکسین باینر دامی و طیوری) << سپاهی نیرومند برای مقابله با میکوتوکسین ها

www.raspinaadditives.com
Bamdadraspina@gmail.com
@bamdadraspina
@bamdadraspina

آدرس: مشهد، بزرگراه پیامبر اعظم، بین پیامبر اعظم 35 و 37
تلفن تماس: ۰۵۱-۳۶۵۸۸۶۵۸
فاکس: ۰۵۱-۳۶۹۱۰۹۶۸

ماهنامه فاخته در گستره ای ملی

با همراهی دامپزشکان، پیرادامپزشکان،

مدیران صنایع دام و طیور

فرصتی برای

معرفی شما

جهت سفارش تبلیغ

با ما در ارتباط باشید!

۰۹۰۵۵۲۰۴۶۳۸

info@fakhtehnews.ir

@Fakhtehshoma